

ඉතිහාසය සරු කරන ගසක්

ශීර්ෂ කලාපීය රටවල වැටෙන පලතුරු වලින් අඹ ඉතාම රසවත්ය. මෙම රසවත් බව නිසාම “පලතුරු රජා” වශයෙන්ද හැඳින්වේ. එහි ඇති විශේෂ කෙඳි සහ අමු අඹවල ඇති මැලික් හා වාටරික් අම්ලද ආහාර දිරවීම පහසු කරයි. කෙඳි ආමාශය තුළ සෑහෙන වෙලාවක් රඳා පවතින අතර එමගින් ආමාශ බිත්ති ආශ්‍රයේ නැවීම හේතුකොටගෙන “මලබද්දය” වැනි රෝග නැති කිරීමට සෑහෙන පිටුවහලක් ඇති කෙරේ.

බොහෝ කහ පැහැති පලතුරු වල මෙන්ම අඹවලද ඒ, බී හා සී විටමින් අඩංගුය. අඹවල ඒ විට මින් අඩංගුය. අඹවල ඒ විටමින් උෂ්ණත්වය මගින් සරේ රෝග හා “තමස් අන්ධකාවය” බිමෝලය, අක්ෂිපටලයේ වියලිබව, ස්වච්චය දියවීම වැනි ඇස් රෝගද, ඇති කරන හෙයින්, අඹ එමරෝග දුරුකිරීමේ ලා මහෝපකාරී වේ.

අඹ මිනිස් වර්ගයා සම්බන්ධයට ඉතා දීර්ඝ ඉතිහාසයක් ඇත්තේය. ක්‍රි: ව: 1556 - 1605 සාක්ෂි රාජ්‍ය කාලයේදී “අන්බාර්” නම් රජු අඹ වැවීමට රැකුල් දුන් බව ඉතිහාස පුරාවෘත්ත සඳහන් කරයි. ඔහු විසින් ගස් 100,000 කින් යුත් “ලැක්බාග්” නම් අඹ උද්‍යානයක් බිහිකළ බවද කියැවේ. එමෙන්ම ආගමික පුරාවෘත්තවලට අඹ සම්බන්ධවම ඇත. බෞද්ධ සාහිත්‍යයේ සඳහන් වන අන්දමට

සිහිල් සෙවනක් සහිතව විවේකව සිටීමට බුදුන්වහන්සේට අඹ වනයක් පුජා කළ බව දක්වයි. එමෙන්ම දෙවන පැනිස් මිනිසු හිමි හමුව සිදුවූයේද මිනින්දලය අබියස පිහිටි අඹ වනයේදීය.

අඹ ගසේ ජන්ම භූමිය ඉන්දියාව ලෙස සැලකේ. පසුකාලීනව ඉන්දියාවට පැමිණි පාතුගියින් විසින් ඇමරිකාවට අඹ ගෙන ගිය බවද, දක්වන අතර මධ්‍යධරණී කලාපයේ අඹ වගා කිරීමට ගත් උත්සාහය නිෂ්ඵල වී ඇත්තේ දේශගුණය වැනි පරිසරාත්මක සාධක නිසාය.

අඹගෙඩි රසයෙන් වර්ගයෙන් මෙන්ම සවරුපයෙන්ද විවිධය. සමහර අඹ වර්ග කහ වර්ණය සහිතව තද කළු පැහැයෙන් යුක්තය. විලාඩ්, සේබර් වැනි අඹ වර්ගවල සුර්යා ලෝකය වැටුනා වැන්න. තද රතු පැහැයෙන් යුක්තය. එමෙන්ම අඹවල පොත්ත ඉදුනු පසුව සම්පූර්ණයෙන්ම කහ පැහැයක් ගනී. සමහර වර්ගවල මාංශමය කොටස හෙවත් මදය මෘදු දියර සච්චාවය කින්ද යුක්තය. නැතහොත් තදය, කොහු රහිතය, සිත්කළු වණියෙන් යුක්තය.

අඹ ප්‍රභේද

විවිධ වර්ගවලින් යුක්ත අඹ වේ. ‘විලාඩ්’, ‘කර්නකොලොම්බන්’ වැනි ජනප්‍රිය අඹ මෙන්ම ගම්බදව වැවෙන ‘කොහු’, ‘ගිරා’, ‘පොට්ටි’ වැනි සම්ප්‍රදයික අඹ වර්ගයන්ද වේ. ලංකාවේ ජනප්‍රියම

අඹ වර්ගයකි කර්නකොලොම්බන්. කහපාට මිශ්‍ර රත් පැහැයෙන් යුක්ත කරමක් ලොකු ගෙඩි හට ගනී. එමෙන්ම මිශුරු රසයෙන් හා ප්‍රමාදයකින්ද යුක්තය. යාපනය ප්‍රදේශයේද සරුසාර පලදවක් දකිය හැකිය. මුරුසි දූපතින් ගෙන්වන ලද අඹ වර්ගයක් වන ‘විලාඩ්’ මධ්‍යම හා කුඩා ප්‍රමාණයේ ගෙඩිවලින් යුක්තය. එමෙන්ම පලදව ඉතා අධිකය. නිලට පැනි අඹ වර්ග ලංකාවේ වියලි කලාපයේ මෙන්ම, තෙත් කලාපයේද වැවීමට සුදුසු අඹ වර්ගයකි. ඉන් දියාමවන් ගොවන ලද මිශුරු රතුපාටකින්ද යුක්තව මධ්‍යම ප්‍රමාණයේ ගෙඩි හට ගනී. කුරුණෑගල ප්‍රදේශයේ බහුලව වැවෙන පොල් අඹද ගෝලාකාර ඉතා විශාල අඹ වර්ගයකි. වියලි කලාපයේ පමණක් වගා කිරීමට සුදුසු අමබලවී නම් අඹ වර්ගයද රතු මිශුරු පැහැයෙන් යුක්තය. කොහු රහිත කුඩා ගෙඩි වලින් යුක්ත ‘පීටර්පයාන්ඩ්’ තෙත් කලාපයේ වැවීමට සුදුසු ඉන්දියා වෙන් ගෙන්වන ලද්දකි. එමෙන්ම යාපනේ අර්ධද්වීපය පමණක් සීමාව පවතින අඹ වර්ගයකි. පීටර් පයාන්ඩ්. ශ්‍රී ලංකාවේ ගෙඩිවල ප්‍රමාණයේය. සමස්තයක් ලෙස ගත් කල්හි ලංකාවේ වැඩි වශයෙන්ම වගා කෙරෙනුයේ මෙම අඹ වර්ගයන්ය.

ලංකාවට ආවේනික අඹ වර්ගය ‘ඇටබිය’. කැලේ වැවෙන මේවා ඊය මහතින් යුක්තය. හටගන්නා ගෙඩි කුඩා වන අතරම රසින්ද අඩුය. දියහෙප් අසල මේවා

වැඩෙන අතර වර්ධනය සිදුවනුයේ පෙළිනි. අඹ පැලයේ දිනක් මුල දිනය. පාර්තලික තන්තුය. මුල් අඹ හෙයින් උදුරා වෙනත් තැනක සිටුවීම අපහසුය. මේ නිසා ග්‍රාහක කඳක් වශයෙන්ද වැදගත් කමක් නැත. ගෙඩි කුඩා ලෙන්ම රැසයෙන්ද අඩුය. ඒ නිසා ආර්ථික වටිනාකමින්ද වැදගත් නොවේ.

අඹ වගාවට අවශ්‍ය පරිසරය

සාමාන්‍යයෙන් අඹ වවනුයේ පහත් බිම් ප්‍රදේශ වලය. විශේෂ තැනිතලා බිම්වලය. වර්ෂාවෙන් මෙන්ම ජලසම්පාදනයෙන්ද අඹ වගා කළ හැකිය. අඹ ගස තොයෙක් තරාතිරමේ දේශගුණික තත්ත්වයන් යටතේ වැඩුණද, පුෂ්පාංකුර හට ගැනීම සඳහා ඒයලී සෘතු වක් අවශ්‍ය වේ. මල් හා ගෙඩි හට ගැනීමේදීද පැහැදිලි වියලි කාලගුණයක් තිබීම වැදගත්ය. මල් හට ගන්නා සමයේදී වර්ෂාව පැවතුනහොත් එයින් රේඛා සේදී ගොස් පරාගනය හා ගෙඩි හට ගැනීම දුර්වල වේ. තෙත් කාලගුණයක් පැවතුනහොත් දිලීර රෝග හට ගනී. මේ නිසා ලංකාවේ උඩරට තෙත් ප්‍රදේශ අඹ ගොවිතැන සඳහා යෝග්‍ය නොවේ.

සෑම පසකම වාගේ අඹ වගා කළ හැකිය. ගැඹුරට ඇදුනාවූ මුල මංඩලයක් අඹ ගහට ඇති බැවින් හොඳ පලදාවක් ලබාගැනීම සඳහා ඒනා දිය බැස්මක් තිබිය යුතුය. ගැඹුරු වැලි මිශ්‍ර ලෝම පස අඹ වගාව සඳහා යෝග්‍යම පස වේ. අධික පෝර සහිත පුභෝ පස අඹ වැවීම සඳහා යෝග්‍ය නොවේ. ඊට අඹගස සරුවට වැඩුනද ඉන් පලදාවක් ඇති නොවන නිසාය.

අඹ බෝකර ගැනීම (ප්‍රචාරනය)

අඹ ගසේ ප්‍රචාරණය ක්‍රම දෙකකට සිදුකර ගත හැකිය.

1. බීජ මගින්
2. බද්ධ කිරීමෙන්

1. බීජ මගින්
සාමාන්‍යව අඹ ඇට තවත් කර අඹ පැල ලබා ගත හැක,

2. බද්ධ කිරීමෙන්
සාමාන්‍යව අඹ ඇට තවත් කර පැල ලබා ගන්නවාට වඩා විද්‍යාත්මක ක්‍රමය ජන බද්ධ කිරීමෙන් අඹ පැල ලබා ගැනීමයි.

බද්ධ කිරීමේදී කරනුයේ තෝරා ගත් ග්‍රාහක කඳන් වලට අංකුර හෝ ශාඛා බද්ධ කිරීමයි. ග්‍රාහක කඳ වශයෙන් බොහෝ විට ගනු ලබන්නේ කොහු අඹ, වල් අඹ වැනි පහසුවෙන් මිලයට ගත හැකි

ගොවි ක- යුතු පර්යේෂණ හා පුහුණු කිරීමේ ආයතනයේ ආයතන සංවිධායක,

ඩී. බී. රත්නායක විසින්.

අඹ වර්ගයන්ය. කොහු අඹ බහු කලලීය වර්ගයක් නිසා ග්‍රාහක කඳන් ලබා ගැනීම ග්‍රාහක කඳන් වැඩි ගණනක් ලබා ගත හැකිය. අඹ ගෙඩියෙන් ඇට ඉවත් කර මසක් ගත වීමට පෙර අඹ ඇට තවත් කළ යුතුය. ප්‍රමාද වීම ප්‍රරෝහන ශක්තිය නැති වීමට හේතුවක් වේ. බීජාංකුරය ඉහලට සිටින සේ අහලක් පමණ යටවන සේ ඇට සිටුවිය යුතුය. මින් ඇඳ ගැසුනු මුල් හෝ විකෘති පැලෑටි හට ගැනීම වලකී. මාසයකින් පමණ බීජ ප්‍රරෝහනය වේ.

මාස 3-4 සිට අවුරුදු එකක් පමණ වයස් වූ ගැසට රිකිලි බද්ධය කළ හැකිය. පැන්සලක් පමණ විශාල පැලෑටියකට යෝග්‍ය වන්නේ එවි. බද්ධයයි. (අඩ මිසන් බද්ධය) වියලි කාලයේ දී කාෂ්ඨමය කෙටුස්ස සමඟ අංකුර ඉවත් කර ගනී. තෙත් කලාපයේදී නම් ගිය කන්නයේ හටගත් රිකිලිවලින් කාෂ්ඨමය කොටස රහිතව අංකුරය ඉවත් කර ගනී. ඉන්දියාවේ බහුල වශයෙන් ප්‍රයෝජනයට ගැනෙනුයේ ආරුක්කු බද්ධයයි. එමෙන් ලංකාවේදී මෙම ක්‍රමය භාවිතා වන්නේ ඉතා සුළු වශයෙනි. 'ගුවික්‍රමය' හා 'අතු පැලකිරීම' අනෙක් රටවල අත්හද බලා ඇති නමුත් විශාල වශයෙන් කිරීම සඳහා එය සුදුසු ක්‍රමයක් නොවේ.

අඹපැල සිටුවීම සඳහා පරතරය වශයෙන් ඒලාඩ්, අම්බලාට් වැනි වර්ගවල පරතරය අඩි 35 ක්ද අතු පතර විහිදී වැඩියෙන් පල දරන අතිකුත් අඹ පැල සඳහා අඩි 40 ක පරතරයක්ද සෑහේ, අනෙකුත් බෝග වලට වඩා රැක බලා ගැනීමේ වියදම අඩුවීම මෙහි දී දක්නට ලැබෙන විශේෂ ලක්ෂණයකි.

අඹවලට විශාල වශයෙන් හානි පැමිණෙන්නේ කොල මැක්කන් ගෙනි. මල් හටගන්නා කාලයේදී මෙම හානිය බහුල වන අතර ගෙඩිවලට මැස්සන්ගෙන් ද, අඹ ඇටවලට කුඩා කුරුමිණි විශේෂයකින් ද හානි පැමිණේ. මෙම කුරුමිණියන් නිසා අඹ ඇටය විනාශ වීම නිසා නැවත ප්‍රචාරනය සඳහා අඹ ඇට යොදා ගැනීමේ අපහසුතා ඇතිවේ. එමෙන්ම මල් පිපිගෙන එනවිට වැළඳෙන දිලීර රෝගයකින්ද හානි පැමිණේ. මේ සඳහා කෘමි නාශක බෙහෙත් වර්ග යෙදීමෙන් ලබන ප්‍රතිඵල ඉතා මදය.

(29 වැනි පිටුවට)

10 වැනි පිටුවෙන්

අඹවල ආර්ථික වටිනාකම වැඩියෙන්ම සලකා බැලිය හැක්කේ පලතුරක් වශයෙනි. අප වර්ග සිය ගණනක් ඇතත් එයින් වාණිජ වටිනාකමක් ඇත්තේ අඹ වර්ග කීපයක පමණි. දකුණු අප්‍රිකාවේ 'සේබර්' පිලිපින් වල 'කුරුලා' ගේ බටහිර ඉන්දීය දූපත් වල 'පුලි' බුරුමයේ 'නොත්ත' ඉන්දියාවේ 'නිලම්' ඉන් කීපයකි. ලංකාවේදී වඩා වැදගත් වන්නේ නිලම් කර්ත නොලොමබන් විලාඩ වැනි අඹ වර්ග කීපයකි. කෙසේ වෙතත් අඹ අද ලංකාවේ ලැබුණු ආදායම මාර්ගයක් වී තිබේ. මැද පෙරදිගට විත් කට යැවීමෙන් ජූම් වශයෙන්ද විශාල ආදායමක් ලබයි. මීට අමතරව අඹ දූව පර්ගයක් ලෙසද භාවිතයට ගනී. එනම් කෙටි කාලයකට රඳා පවත්නා වැඩ සඳහාය. ගෘහ භාන්ඩ හා නිවාස සෑදීම සඳහා මේවා එතරම් ප්‍රයෝජනවත් නොවේ.

යාපනයේ ප්‍රධාන අඹ වාරය මැයි අගෝස්තු මාසවල වන අතර අතුරු පලවාරය දෙසැම්බර් ජනවාරි වල වේ. හිඟුරක්ගොඩ, පොලොන්නරුව, අනුරාධපුරය වැනි ප්‍රදේශවල ප්‍රධාන පලවාරය නොවැම්බර් ජනවාරි වන අතර අතුරු පල වාරය ජූනි, ජූලි අතර වේ. කෙත් කලාපයේ ප්‍රධාන අඹ පල වාරය වනාන්තයේ අප්‍රේල් ජූනි කාලසීමාව තුළදීය.